

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 14
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

010000, город Нур-Султан, проспект Мәңгілік Ел, 14
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

08.01.2020 № 2-010345-20-00961
14.11.2019 № ДЗ-179

**Қазақстан Республикасы
Парламент Мәжілісінің
депутаттарына**

(тзім бойынша)

«Күнделік» ААЖ-ға қатысты

Құрметті депутаттар!

Бас прокуратура «Күнделік» автоматтандырылған ақпараттық жүйесінің (бұдан әрі – «Күнделік» ААЖ) жұмыс істеуіне қатысты Сіздің сауалыңызды қарады.

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік рәсімдеріне қатысты.

«Күнделік» ААЖ білім беру процесін қолдаудың және сүйемелдеудің электрондық құралдарын ұсынуға арналған, сондай-ақ әлеуметтік желілік өзара әрекеттестіктің құралы болып табылады.

Білім және ғылым министрлігінің (бұдан әрі - Министрлік) деректері бойынша мемлекет тарапынан бюджет қаражатын тартпай, мемлекеттік-жекешелік әріптестік арқылы «Күнделік» ААЖ жобасын ұзақ мерзімді кезеңге дамыту бастамасын «Күнделік» ЖШС ұсынды.

«Мемлекеттік-жекешелік әріптестік туралы» Заңның 23-бабының мағынасы бойынша білім саласындағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру Министрлікке жүктелген.

Жекеше әріптесті айқындауды Министрлік конкурстық негізде жүзеге асырды (2017 жылы).

Конкурсқа қатысу үшін әлеуетті серіктестерден екі өтінім ұсынылды: «Күнделік» ЖШС және «Өрлеу» инновациялық технологиялар орталығы» ЖШС.

Мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасы тұжырымдамасының болмауына байланысты (бизнес-жоспар, маркетингтік талдау, технологиялық және қаржылық талдау бөлімдерін қамтитын) «Өрлеу» инновациялық технологиялар орталығы» ЖШС-ның өтінімін Министрлік қабылдамады.

Министрліктің мәліметінше, қайта конкурс өткізу мүмкіндігі жойылған, себебі «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасының ұсынысы кезінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасы тікелей келіссөздер сатысында болды.

Кейін мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасының тұжырымдамасы қаралып, жалпы «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен мақұлданды (2017 жылғы 11 қыркүйек).

Сондай-ақ «Күнделік» электрондық журналдар мен күнделіктер жобасына Ақпарат және коммуникациялар министрлігі (2017 жылғы 17 тамыздағы № 03-11/19971)

және Ұлттық экономика министрлігі (2018 жылғы 5 қаңтардағы № 23-1/13704-9) салалық сараптамасының оң қорытындылары алынды.

Министрлік тиісті мемлекеттік-жекешелік әріптестік шартын «Күнделік» ЖШС-мен 2018 жылғы 26 қаңтарда жасасты.

Келісім-шарт тараптарға елдің барлық өңірлерінде «Күнделік» ААЖ құру, енгізу және қамтамасыз ету, сондай-ақ білім беру процесіне қатысушылардың ақпараттық жүйесінде жұмысқа қосылу бойынша мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобасын іске асыру бойынша міндетті жүктейді.

Қазіргі уақытта Бас прокуратураның талабы бойынша Ішкі мемлекеттік аудит комитетімен мемлекеттік-жекешелік әріптестік рәсімінің сақталуына тексеру жүргізілуде (оның ішінде «Өрлеу» инновациялық технологиялар орталығы) ЖШС-дан бас тарту негіздігі және «Күнделік» ЖШС-мен шарт жасасу мәселесі бойынша), қазіргі уақытқа дейін аяқталған жоқ.

Тексеру нәтижелері туралы ақпаратты аталған мемлекеттік орган сіздің мекенжайға қосымша ұсынатын болады.

«Күнделік» ААЖ-нің қол жетімділігіне қатысты.

Министрліктің ақпараты бойынша Қазақстанда 7397 мектеп (күндізгі жалпы білім беретін, мемлекеттік емес мектептер, кешкі және мамандандырылған мектептер) қызметін жүзеге асырады. «Күнделік» ААЖ электрондық журналдар мен күнделіктер жүйесіне 6096 немесе 82% мектеп қосылған, 5 млн. астам пайдаланушы тіркелген (337 мың мұғалім, 2,9 млн. оқушы, 2 млн. ата-ана).

Министрлік жүргізген мониторингпен 6554 күндізгі жалпы білім беретін мектеп интернетке қосылғаны анықталды. Шалғайдағы ауылдық мектептерде интернет ADSL модем немесе спутниктік байланыс арқылы қамтамасыз етіледі.

Мемлекет басшысы 2019 жылғы 30 қаңтарда Үкіметтің кеңейтілген отырысында барлық мектептерді интернетпен толық жабдықтау қажеттігін айтты.

Осы бағыттағы жұмысты Үкімет пен облыс әкімдіктері жүргізеді.

Жалпы, қоғамдық пікірді талдау пайдаланушылардың «Күнделік» ААЖ-ға қатысты пікірі біркелкі емес екенін көрсетті. Пайдаланушылардың бір бөлігі жүйені білім беру процесінде пайдалануды қолдайды, ал кейбіреулері келіспейді. Аталған мәселе бойынша бірыңғай пікір жоқ.

Жарнама орналастыруға қатысты.

Шарт талаптары бойынша «Күнделік» ЖШС-ті инвестициялық шығынындарды өтеу және алынған табыстарды туралы жарнамалық ақпараттарды жүйеге орналастыруға құқылы, ол өз кезінде мемлекеттік-жекешелік әріптестік заңнамасының талаптарына жалпы қайшы келмейді (Заңның 9-бабы).

Бұл ретте жарнамаларды орналастыру Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген кәметке толмағандар мен олардың ата-аналарына қатысты шектеулер ескеріле отырып жүргізілуі керек.

Аталған шектеулер «Жарнама туралы» (15-бап), «Бұқаралық ақпарат құралдары туралы» (14-бап), «Балаларды денсаулығы мен дамуына зардабын тигізетін ақпараттан қорғау туралы» (15-бап) Заңдарда белгіленген.

Ақпарат және қоғамдық даму министрлігі (жарнама саласындағы уәкілетті орган) «Күнделік» ААЖ жарнамалық контентіне мониторинг жүргізді, оның нәтижелері бойынша жарнама жүйесінде діни сипаттағы және түзеу мекемелеріне тауарларды

жеткізу қызметі фактілерін, сондай-ақ өзге де заңға қарсы материалдарды орналастыру анықталмаған.

Ақылы қызмет көрсетуге қатысты.

Келісім-шартқа сәйкес баланың сабаққа қатысуы, бағаларды қарау, үй тапсырмаларына қол жеткізу, жүйеге қатысушылар үшін қажетті сабақ бойынша күнтізбелік жоспарлар, мұғалімдердің сабақтарға түсініктемелері тегін болып табылады (қағаз журнал мен күнделікке ұқсас).

«Күнделік» ААЖ жүйесінде көрсетілетін ақылы қызметтер тізбесіне: бағаларды басқа оқушылармен салыстыру, рейтингтер, болжамдар, қала, облыс, республика бөлінісінде баланың үлгерімін талдау, смс-хабарландыру, мобильді қосымшалардағы сервистер және басқалар кіреді.

Ақылы функцияларға қосылу ата-анасының қалауы бойынша ұсынылады.

Шынында да, Қазақстан Республикасы Конституциясының 30-бабының 1-тармағына сәйкес азаматтарға мемлекеттік оқу орындарында тегін орта білім алуға кепілдік беріледі.

Алайда мүдделі органдар мен Министрліктің ұстанымдарын, мәселені зерделеу «Күнделік» ААЖ ақылы негізде ұсынатын қызметтердің мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарының жүйесіне кірмейтінін көрсетті.

Мұндай жағдайларда «Күнделік» ААЖ-да ақылы қызметтерді орнатуға байланысты заңнаманы бұзушылықтар жоқ. Көрсетілген қызметтер қосымша сервис болып табылады, пайдалану үшін төлем оқушылардың ата-аналарының келісімімен ғана алынады.

Дербес деректерді қорғауға қатысты.

«Күнделік» ААЖ-ны бағдарламалық қамтамасыз етуге авторлық құқық «Күнделік» ЖШС-ға тиесілі «Күнделік» ААЖ-ның электрондық журналдар мен күнделіктер жүйесі Ұлттық қауіпсіздік комитетінің «Мемлекеттік техникалық қызмет» ЦДЖҚ РМК ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігі сынағынан өтті.

Сонымен қатар, «Күнделік» ЖШС-ның ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестік аттестаты бар (2019 жылғы 6 маусымдағы № 012.2019.366, Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігінің Ақпараттық қауіпсіздік комитеті берген).

Дербес деректерді қорғауды қамтамасыз ету мақсатында «Күнделік» ААЖ «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ «электрондық үкіметтің» ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылым операторының деректерін өңдеу орталығында орналастырылған.

Аталған мемлекеттік ұйым ақпараттық қауіпсіздік периметрін қамтамасыз етеді, деректерді сақтау мен қорғауға қойылатын талаптарды айқындайды, жүйенің жұмыс істеуі мектептерде серверлердің болуын талап етпейді.

«Күнделік» ААЖ-ны «Ұлттық ақпараттық технологиялар» АҚ ресурстарына орналастыруға 2019 жылы 70,4 млн. теңге бюджет қаражаты жұмсалды (2020 жылға жоспарланған сома – 89,7 млн. теңге). Төлеуші - Цифрлық даму, инновациялар және аэроғарыш өнеркәсібі министрлігі.

Бұдан басқа, Үкіметтің 2019 жылғы 11 қазандағы №756қбпү қаулысына сәйкес «Күнделік» ААЖ ақпараттық-коммуникациялық инфрақұрылымның аса

маңызды объектілеріне жатқызылған, оларға қолданыстағы заңнамаға сәйкес ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласында жоғары талаптар қойылады.

Мұндай жағдайларда оператор ретіндегі «Күнделік» ЖШС-не дербес деректерді беру қолданыстағы заңнама талаптарына қайшы келмейді.

«Күнделік» ААЖ ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету мониторингін уәкілетті органдар (ҚР ҰҚК МТК) тұрақты негізде жүзеге асырады.

Ұлттық қауіпсіздік комитетінің ақпаратында дербес деректерді қорғау саласындағы бұзушылықтар туралы мәліметтер жоқ.

Баяндалғанды ескере отырып, прокурорлық қадағалау шараларын қолдануға негіз анықталған жоқ.

Қазақстан Республикасы
Бас Прокурорының м.а.

Б. Асыллов

Қазақстан Республикасының Парламенті Мәжілісінің депутаттарына:

- 1) К.Г. Абсатировқа**
- 2) А.Т. Перуашевқа**
- 3) Е.Х. Барлыбаевқа**
- 4) Е.С. Никитинскаяға**
- 5) Б.С. Дүйсенбишовке**
- 6) Д.М. Еспаеваға**
- 7) М.А. Қазбековаға**

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 14
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

010000, город Нур-Султан, проспект Мәңгілік Ел, 14
тел.: 8 (7172) 71 28 68, факс: 8 (7172) 30 18 65
www.prokuror.gov.kz

08.01.2020 № 2-010345-20-00961
14.11.2019 № ДЗ-179

Депутатам
Мажиліса Парламента
Республики Казахстан
(по списку)

Относительно АИС «Күнделік»

Уважаемые депутаты!

Генеральной прокуратурой рассмотрен Ваш запрос относительно функционирования автоматизированной информационной системы «Күнделік» (далее - АИС «Күнделік»).

Относительно процедур государственно-частного партнерства.

АИС «Күнделік» предназначена для предоставления электронных средств поддержки и сопровождения образовательного процесса, а также является инструментом социального сетевого взаимодействия.

По данным Министерства образования и науки (далее - Министерство) инициативу развития проекта АИС «Күнделік» посредством государственно-частного партнерства без привлечения бюджетных средств со стороны государства на долгосрочный период предложило ТОО «Күнделік».

Из смысла статьи 23 Закона «О государственно-частном партнерстве» следует, что реализация государственной политики в области государственно-частного партнерства в сфере образования возложена на Министерство.

Определение частного партнера осуществлялось Министерством на конкурсной основе (в 2017 году).

На участие в конкурсе были представлены две заявки от потенциальных партнеров в лице ТОО «Күнделік» и ТОО «Центр инновационных технологий «Өрлеу».

В связи с отсутствием Концепции проекта государственно-частного партнерства (включающей в себя разделы: бизнес-план, маркетинговый анализ, технологический и финансовый анализ) заявка ТОО «Центр инновационных технологий «Өрлеу» была отклонена Министерством.

По сведениям Министерства возможность проведения повторного конкурса была утрачена, поскольку на момент рекомендации Национальной палаты предпринимателей «Атамекен» проект государственно-частного партнерства находился на стадии прямых переговоров.

В последующем Концепция проекта государственно-частного партнерства была рассмотрена и в целом одобрена Национальной палатой предпринимателей «Атамекен» (11 сентября 2017 года).

Также на проект электронных журналов и дневников «Күнделік» получены положительные заключения отраслевой экспертизы Министерства информации и коммуникаций (от 17 августа 2017 года № 03-11/19971) и Министерства национальной экономики (от 5 января 2018 года № 23-1/13704-9).

Соответствующий договор государственно-частного партнерства Министерство заключило с ТОО «Күнделік» 26 января 2018 года.

Договор возлагает на стороны обязанность по реализации проекта государственно-частного партнерства по созданию, внедрению и обеспечению АИС «Күнделік» во всех регионах страны, а также подключению к работе в информационной системе участников образовательного процесса.

В настоящее время по требованию Генеральной прокуратуры Комитетом внутреннего государственного аудита проводится проверка соблюдения процедур государственно-частного партнерства (в том числе по вопросу обоснованности отклонения ТОО «Центр инновационных технологий «Өрлеу» и заключения договора с ТОО «Күнделік»), которая до настоящего времени не завершена.

Информация о результатах проверки будет дополнительно представлена в ваш адрес указанным государственным органом.

Относительно доступности АИС «Күнделік».

По информации Министерства в Казахстане осуществляют деятельность 7397 школ (включая дневные общеобразовательные, негосударственные школы, вечерние и специализированные школы). К системе электронных журналов и дневников АИС «Күнделік» подключено 6096 или 82% школ, зарегистрировано более 5 млн. пользователей (337 тыс. учителей, 2,9 млн. учеников, 2 млн. родителей).

Проведенным Министерством мониторингом установлено, что 6554 дневных общеобразовательных школ подключены к интернету. В отдаленных сельских школах интернет обеспечивается через ADSL модем или спутниковую связь.

Необходимость оснащения всех школ полноценным интернетом озвучена Главой государства 30 января 2019 года на расширенном заседании Правительства.

Работа в этой части проводится Правительством и акиматами областей.

В целом, анализ общественного мнения показал, что отношение пользователей к АИС «Күнделік» неоднозначное. Часть пользователей поддерживает использование системы в образовательном процессе, а некоторые выражают несогласие. Единое мнение по указанному вопросу отсутствует.

Относительно размещения рекламы.

По условиям договора ТОО «Күнделік» имеет право размещать в системе рекламную продукцию для возмещения инвестиционных затрат и получения доходов, что в целом не противоречит требованиям законодательства о государственно-частном партнерстве (статья 9 Закона).

При этом размещение рекламы должно осуществляться с учетом ограничений, установленных законодательством Республики Казахстан в отношении несовершеннолетних и их родителей.

Указанные ограничения определены в Законах «О рекламе» (ст.15), «О средствах массовой информации» (ст.14), «О защите детей от информации, причиняющей вред их здоровью и развитию» (ст.15).

Министерством информации и общественного развития (уполномоченный орган в области рекламы) проведен мониторинг рекламного контента АИС «Күнделік», по результатам которого фактов размещения в системе рекламы религиозного характера и службы доставки товаров в исправительные учреждения, а также иных противозаконных материалов не установлено.

Относительно предоставления платных услуг.

Согласно договору функционалы по посещению ребенком занятий, просмотру оценок, доступу к домашним заданиям, поурочным календарным планам, необходимые для участников системы, комментарии учителей к урокам являются бесплатными (аналог бумажного журнала и дневника).

В перечень платных услуг, предоставляемых в системе АИС «Күнделік», входят: сравнение оценок с другими учениками, рейтинги, прогнозы, анализ успеваемости ребенка в разрезе города, области, республики, смс-оповещение, сервисы в мобильных приложениях и другие.

Подключение к платным функциям предоставляется по желанию родителей.

Действительно, в соответствии с п.1 ст.30 Конституции Республики Казахстан гражданам гарантируется бесплатное среднее образование в государственных учебных заведениях.

Однако изучение вопроса, позиций заинтересованных органов и Министерства показало, что услуги, предоставляемые АИС «Күнделік» на платной основе в систему государственных общеобязательных стандартов образования не входят.

При таких обстоятельствах нарушений законодательства в связи с установлением в АИС «Күнделік» платных услуг не усматривается. Указанные функции являются дополнительным сервисом, оплата за пользование взимается только с согласия родителей учеников.

Относительно защиты персональных данных.

Авторские права на программное обеспечение АИС «Күнделік» принадлежат ТОО «Күнделік». Система электронных журналов и дневников АИС «Күнделік» прошла испытание на соответствие требованиям информационной безопасности в РГП на ПХВ «Государственная техническая служба» Комитета национальной безопасности.

Также ТОО «Күнделік» имеет аттестат соответствия требованиям информационной безопасности (№ 012.2019.366 от 6 июня 2019 года, выдан Комитетом по информационной безопасности Министерства цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности).

В целях обеспечения защиты персональных данных АИС «Күнделік» размещен в Центре обработки данных оператора информационно-коммуникационной инфраструктуры «электронного правительства» АО «Национальные информационные технологии».

Указанная государственная организация обеспечивает периметр информационной безопасности, определяет требования к хранению и защите данных, функционирование системы не требует наличия серверов в школах.

На размещение АИС «Күнделік» на ресурсах АО «Национальные информационные технологии» в 2019 году затрачено 70,4 млн. тенге бюджетных средств (запланированная на 2020 год сумма – 89,7 млн. тенге). Плательщик - Министерство цифрового развития, инноваций и аэрокосмической промышленности.

Кроме того, в соответствии с постановлением Правительства от 11 октября 2019 года №756дсп АИС «Күнделік» отнесен к критически важным объектам информационно-коммуникационной инфраструктуры, к которым в соответствии с действующим законодательством предъявляются повышенные требования в области обеспечения информационной безопасности.

При таких обстоятельствах передача персональных данных оператору в лице ТОО «Күнделік» не противоречит требованиям действующего законодательства.

Мониторинг обеспечения информационной безопасности АИС «Күнделік» осуществляется уполномоченными органами (ГТС КНБ РК) на постоянной основе.

Информация Комитета национальной безопасности сведений о нарушениях в области защиты персональных данных не содержит.

Учитывая изложенное оснований для принятия мер прокурорского надзора не установлено.

**И.о. Генерального Прокурора
Республики Казахстан**

Б. Асыллов

Депутатам Мажилиса Парламента Республики Казахстан:

- 1) Абсатирову К.Г.
- 2) Перуашеву А.Т.
- 3) Барлыбаеву Е.Х.
- 4) Никитинской Е.С.
- 5) Дюсенбинову Б.С.
- 6) Еспаевой Д.М.
- 7) Казбековой М.А.